

»Píndola formativa 18. SCERTS

The SCERTS Model: A Comprehensive Educational Approach for Children with Autism Spectrum Disorders

Autoria	Prizant, Wetherby, Rubin, Rydell & Laurent, 2006
Edita	Baltimore, MD: Paul H. Brookes Publishing.
Què és?	És un model creat des d'un enfocament educatiu integral dissenyat expressament per a les persones amb autisme. Es pot aplicar al llarg de tota la vida. A diferència d'altres models, l'SCERTS es basa en el treball en entorns naturals dotant dels suports necessaris en cada context per a treballar els objectius proposats en cada àrea. S'elabora des d'una perspectiva global del desenvolupament de les persones amb TEA, que vertebrà el seu treball des de les tres àrees principals d'acció que segons el model són: ■ "SC" Comunicació social. ■ "ER" Regulació emocional. ■ "TS" Suport transaccional.
Característiques	Aquest model es basa en les investigacions en: ■ Principals desafiaments en TEA. ■ Punts forts d'aprenentatge en TEA. ■ Desenvolupament infantil i humà. ■ Repercussions dels TEA en les famílies. ■ Intervencions efectives en TEA. ■ Informes i vivències de persones amb TEA.

Objectius	1. Millorar les competències sociocomunicatives i de regulació emocional de les persones amb TEA. Són els dos criteris prioritaris a l'hora de diagnosticar el trastorn i per aquest motiu són les dues àrees en les quals es fonamenta. 2. Aquestes dues àrees es desenvolupen a partir de l'àrea de suports transaccionals que són els que ajuden a treballar tots els objectius en els seus contextos naturals. 3. Donar estratègies per a millorar la qualitat de vida i previndre dificultats associades. L'objectiu global és poder ajudar les persones amb TEA a ser independents i persones segures en tots els contextos i situacions socials en què es puguin trobar al llarg de les seues vides.
Implementació	■ Equip multidisciplinari, treball en equip en entorns naturals al voltant de la persona amb TEA i amb la seua família com a part principal de l'equip. ■ Especialistes en: Psicologia clínica, Pedagogia, Logopèdia, Teràpia ocupacional, Anàlisi conductual, Pediatria. - Personal auxiliar. - Tots els professionals i persones que estiguen al voltant de la persona central de la intervenció.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Procés

Presenten dues opcions d'avaluació:

1. SAP Ascendent.
2. SAP Descendent.

(SAP "SCERTS Assistance Process")

1. L'avaluació ascendent se centra en l'observació de la persona en els contextos naturals i a partir d'ací, observar i anotar quines són les barreres que es troba en cada context en cada àrea. Són les persones del grup de treball les encarregades d'observar i anotar les barreres que es traduiran en objectius per a treballar. Diferencien entre objectius (que seran a curt termini) i metes (que seran a llarg termini).

Un aspecte important dins d'aquesta avaluació és determinar l'etapa, les metes i els objectius seguint les pautes que apareixen detallades a continuació.

El model es basa en tres etapes de comunicació que corresponen al nivell de comunicació de la persona amb els seus iguals. És molt important i rellevant aquest aspecte ja que normalment s'avalua a partir de la comunicació i interacció de la persona amb TEA amb els adults i en aquest model s'insisteix que l'etapa de comunicació es determina per la comunicació que presenta la persona amb TEA amb els seus iguals. Per aquest motiu l'observació es demana que es realitzi a l'entorn natural.

Cada etapa, desenvolupa un currículum amb diferents metes i objectius en cada àrea. De les tres etapes es concreta un currículum amb diferents objectius i metes per a cada una de les àrees: "SC", "ER" i "TS".

2. L'avaluació descendent s'obté a partir dels qüestionaris que s'entreguen i es passen a les diferents persones que estan amb la persona amb TEA més temps i determinen quins objectius del currículum s'han de treballar. Tot això s'estableix i determina en les reunions de coordinació entre tot el grup de treball que està al voltant de la persona amb TEA.

Etales	Cada etapa es determina a partir de la comunicació que tinga la persona amb TEA amb els seus iguals a l'entorn natural. Finalment amb el protocol que ofereix el model SCERTS es concreta l'etapa comunicativa en què es troba, i es desenvolupa així el seu pla d'intervenció. Les etapes comunicatives són: 1. PARELLA SOCIAL: és la persona que utilitza per a comunicar-se amb els seus iguals sistemes de comunicació presimbòlica que poden ser: imatges, gestos i vocalitzacions. <i>Per exemple una persona que utilitzi el PECS com a sistema alternatiu a la seua comunicació i es trobe entre la Fase 1 i la Fase 4 però amb només la combinació de dos elements en la tira frase "vull aigua".</i> 2. PARELLA LINGÜÍSTICA: és la persona que utilitza per a comunicar-se amb els seus iguals sistemes de comunicació lingüística primerenca; parla, imatges, gestos... A diferència de l'etapa de parella social, en aquesta ja hi ha una combinació mínima de tres símbols. <i>Per tant, seguint amb l'exemple d'una persona que utilitza el sistema alternatiu PECS per a comunicar-se amb els seus iguals, ha d'estar ja per la Fase 4 amb la tira frase amb mínim tres elements; "jo vull aigua".</i> 3. PAREJA CONVERSACIONAL: és la persona que manté una comunicació amb els seus iguals mitjançant frases i un discurs de nivell interactiu. En aquesta ocasió ja s'utilitzen més de 20 símbols i més de 20 combinacions d'aquests. Tal com indica el nom d'aquesta etapa, ens trobaríem amb una persona que és capaç de mantindre una conversa amb els seus iguals. <i>Per tant, com en l'exemple de les etapes anteriors, aquesta persona es trobaria en la fase 6 del PECS.</i>
Com?	Quan es marquen metes, aquestes han de ser: ▪ Funcionals: plantejar l'equip quina diferència suposarà treballar aqueix objectiu en la vida de la persona amb TEA. ▪ Prioritàries per a la família: saber si els familiars valoren les metes proposades. ▪ De desenvolupament: saber si corresponen a les capacitats actuals de desenvolupament de la persona En definitiva, es tracta d'individualitzar les metes i els objectius depenent de la persona, la família i els contextos d'aquestes persones.

Metodologia

Dins de la filosofia exposada en aquest model, la metodologia és genèrica i global, no es concreta en una model únic vàlid per a totes les persones, ja que la seua base se centra en el fet que cal personalitzar-la amb els recursos que es tenen, els materials que millor s'adapten a la persona amb TEA i la finalitat i metes que es volen aconseguir.

Així doncs, els elements que ens ofereix el model és un currículum, uns objectius per àrees que es divideixen depenent del nivell de comunicació de la persona amb els seus iguals i així doncs queden determinats per l'etapa comunicativa.

Per a poder aconseguir tots aquests objectius, la base fonamental és conèixer perfectament la persona amb TEA, saber quins són els seus gustos, les seues qualitats, les barreres que es troba i a partir d'això, dissenyar un model d'intervenció totalment personalitzat.

Per a tot això, s'utilitzen totes les estratègies, els materials, els programes i les metodologies que es coneixen.

Per exemple, una persona amb TEA que es troba en l'etapa de comunicació de parella social i l'objectiu que es pretén aconseguir a nivell de comunicació social és que puga demanar els aliments que vol per a berenar, s'utilitzarà un tauler de comunicació amb bossetes transparents amb els aliments o envasos, tapes, logotips, etc. d'allò que pot triar i se li ensenyarà a realitzar l'intercanvi per a fer la demanda amb les seues parelles socials. Idea que es basa per exemple, en la Fase I del sistema augmentatiu o alternatiu de comunicació PECS.

Un altre exemple podria ser una persona amb TEA que es trobe en l'etapa de parella lingüística i amb lectoescriptura adquirida, que ha d'anar a una festa d'aniversari i vol evitar-se problemes per no saber què s'espera d'ell o d'ella en aquesta festa, quan comença, quan acaba, quin tipus d'activitats es poden presentar al llarg de la festa, etc. Se li pot realitzar un panell d'anticipació a nivell visual (text acompanyat de lletra, si és necessari), d'allò que esperem que succeísca, i realitzar així una anticipació i estructuració visual per a intentar evitar problemes de comunicació i de regulació emocional (evidentment van totalment lligades les dues àrees, quan falla la comprensió, es posa nerviós i es desregula; per tant, es treballen les dues a partir dels suports transaccionals que es donen en cada àrea), que acaben en problemes de conducta a nivell social. Idea que es basa tant en l'estructuració i anticipació del TEACCH com en les històries socials de Carol Grey o els guions conversacionals.

Metodologia

Finalment i per posar un exemple de com treballar diferents objectius en cada una de les etapes i en cada àrea, visualitzem el següent cas. Una persona amb TEA que es troba en l'etapa de parella conversacional i que no és capaç de conèixer i identificar en si mateixa els diferents estats d'irregularitat emocional que pateix al llarg del dia, i que comença a presentar ferides en les mans d'arrapar-se i blaus de realitzar-se pressions amb els dits en les mans. La primera opció que es podria prendre seria que la persona realitze un termòmetre propi de les seues emocions i per a començar, seria important que en moments de desregulació, una vegada superats, se li faça realitzar un dibuix de si mateixa en aqueixa situació i que es pinti d'un color (el que més li abellicisca) al qual associe aquest moment.

De la mateixa manera, s'anirà treballant la teràpia ocupacional basada en la integració sensorial per a persones amb TEA per a poder conèixer a fons el perfil sensorial de la persona i dissenyar diferents estratègies que l'ajuden a regular-se en moments difícils.

Al mateix temps, s'haurà de buscar, juntament amb la persona amb TEA, què és el que millor s'adapta a la necessitat que té a nivell tàctil de trobar l'estímul que el fa arrapar-se o fer pressió amb les mans. Per posar un exemple, l'ensenyarem a realitzar-se massatges amb diferents objectes per a obtenir aqueixes pressions sense fer-se mal i a realitzar-les diàriament com una taula d'entrenament. Així evitarem que tinga la necessitat d'exercir tanta pressió quan es deregula. També es pot provar amb diferents objectes amb textures, clauers, pilotes o fins i tot poals antiestrès per a intentar canviar la seua manera de regular-se ja que quan això posa en perill la salut de la persona, no cal eliminar l'actitud però sí que cal intentar canviar-la per una altra en la qual la persona no patisca danys.

Tot això explica a la perfecció com mitjançant suports transaccionals i amb diferents mètodes, materials i metodologies es poden anar treballant diferents objectius que faran que millore la qualitat de vida de la persona amb TEA i de totes aquelles persones del seu entorn.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Àrees del desenvolupament i components curriculars

- SC: Comunicació social: ajudar la persona a millorar progressivament com a participant actiu, competent i segur de si mateix en activitats i esdeveniments socials.
- ER: Regulació emocional: ajudar la persona a millorar progressivament a conèixer i controlar els seus estats d'irregularitat emocional a partir d'estratègies de regulació.
- TR: Suport transaccional: oferir els suports necessaris tant materials com personals a la persona amb TEA per a cobrir les seues necessitats en tots els contextos en què es mou.

Cada una d'aquestes àrees es divideix en dos components curriculars, el primer que seria menys complex i el segon que promou una major independència i abstracció::

COMUNICACIÓ SOCIAL	REGULACIÓ EMOCIONAL	SUPORT TRANSACCIONAL
1. Atenció conjunta.	1. Acte de regulació.	1. Suport interpersonal.
2. Ús simbòlic.	2. Regulació mútua.	2. Suport d'aprenentatge.

Programació i registres

Requereix d'una planificació molt rigorosa i detallada. Després que es tinga clara l'avaluació, cal determinar l'etapa i concretar les metes i els objectius que es volen desenvolupar amb la persona amb TEA avaluada. Tot això, tal com s'ha desenvolupat en els apartats anteriors, es realitzarà amb tot l'equip de treball. Una vegada finalitzada aquesta fase es començarà a dissenyar el pla individualitzat d'intervenció tenint en compte els registres que s'han d'adjuntar:

1. Objectius prioritaris setmanals. Cal especificar-hi 8 objectius a curt termini. Hi haurà un apartat d'altres valoracions, resultats o recomanacions addicionals. S'hi ha de detallar també l'agenda d'activitats de la persona amb TEA diferenciant entre matí i vesprada que s'extrau del procés d'avaluació anteriorment detallat; "SAP" i en el qual es registraran i quedaran patents les activitats clau en què s'intervindrà per a poder aconseguir les metes i els objectius definits anteriorment. Finalment, es presenta també en aquest registre el pla per al suport familiar en què s'ha de detallar el suport educatiu que es dona, l'activitat i la freqüència.

2.

OBJECTIUS PRIORITARIS SETMANALS SCERTS

Objectius de Comunicació social i Regulació emocional	Objectius de Suport Transaccional
1.	1.
2.	2.
...	...

ALTRES VALORACIONS: resultats o recomanacions addicionals

...

SAP "SCERTS Assistance Process" PLANIFICACIÓ D'ACTIVITATS

AGENDA DE MATÍ	AGENDA DE VESPRADA
----------------	--------------------

PLA PER AL SUPORT FAMILIAR "SCERTS"

Suport educatiu	Activitat	Freqüència

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

3. Registre diari. Cal detallar-hi els objectius en les àrees de comunicació social i regulació emocional per a poder dur-los a terme a partir de les activitats dissenyades per a cada dia. La taula en què quedaria reflectit seguiria aquest model:

SAP- Registre diari

Objectius de comunicació social i regulació emocional.

Activitat:

Notes:

SAP- Registre diari

Objectius de suport transaccional.

Activitat:

Notes:

4. Planificació setmanal. Cal registrar-hi les activitats en una taula setmanal tot el que s'ha treballat. Cal anar incorporant setmanalment les activitats, la complexitat social d'aquestes, la grandària del grup, els membres del grup i les parelles socials, els objectius setmanals i els suports transaccionals. Amb aquesta taula resum, s'aconsegueix visualitzar més ràpid com va el progrés setmanalment. Posteriorment ho englobarem en un document de planificació mensual.

Avaluació

És una avaluació contínua anomenada "SAP" ("*SCERTS Assistance Process*"). Primer per a determinar l'etapa, després per a escollir el currículum, metes i objectius, i per a confirmar finalment, si els objectius, les activitats programades, els suports i els recursos utilitzats són els correctes per a poder suplir amb èxit les barreres tant per a l'aprenentatge com per a la participació social que es van plantejant a la persona amb TEA.

